

Любчук Н. В.,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри германської філології та перекладу
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ І ТОПОНІМІВ У НІМЕЦЬКОМОВНИХ ЗМІ

Анотація. У статті розглянуто способи відтворення українських антропонімів і топонімів у німецьких і австрійських ЗМІ. Основна функція антропонімів і топонімів полягає в індивідуальному позначенні осіб і географічних об'єктів, отже, кожен онім має співвідноситися з певною особою або об'єктом незалежно від мови, якою він написаний. Проте у процесі аналізу текстів німецькомовних ЗМІ було виявлено різні варіанти написання одного й того самого оніма. У статті було проаналізовано причини відмінної транслітерації українських онімів у різних німецькомовних джерелах і встановлено, що, з одного боку, вони полягають у застосуванні різних стандартів транслітерації кирилических літер латиницею: в німецькомовних країнах це міжнародний стандарт ISO 9:1995, німецький стандарт DIN 1460/ISO R9, а також правила словника Duden. З метою відтворення онімів у науковій літературі застосовують стандарти ISO 9:1995, DIN 1460/ISO R9, для яких характерна значна кількість діакритичних знаків, що служать для відтворення фонетичних особливостей української мови і які не завжди зрозумілі пересічному читачеві. З цієї причини в текстах ЗМІ літери, що позначають відсутні в німецькій мові звуки, відтворюють за правилами транслітерації словника Duden. З метою відтворення звуків, яким в усіх стандартах відповідає одна літера, може бути застосований будь-який стандарт. Іншою причиною наявності різних варіантів відтворення імені є можливість транслітерації як з української, так і з російської мови. Встановлено також, що в окремих випадках антропоніми подають в англійській транслітерації. Це особливо характерно для спортивних коментарів, де наведено дані турнірних таблиць, в яких імена записують на основі паспорта. Під час перекладу топонімів важливу роль відіграє традиція. Було встановлено, що найприйнятнішим способом відтворення українських онімів іноземними мовами була би практична транскрипція. Результати цього дослідження можуть бути використані під час перекладу антропонімів і топонімів, а також служити базою для подальшого аналізу способів відтворення онімів у текстах різних жанрів.

Ключові слова: онім, антропонім, топонім, спосіб перекладу, транслітерація, транскрипція, стандарт.

Постановка проблеми. Лексика будь-якої мови поділяється на дві групи: апелятиви (загальні назви), оніми (власні назви). Основна функція онімів полягає в індивідуальному позначенні окремих об'єктів. Отже, кожна назва, кожне ім'я мають співвідноситися з певним об'єктом незалежно від мови, якою вони написані. До проблеми відтворення онімів у перекладі науковці зверталися неодноразово. В їхніх працях простежуються певні закономірності: з одного боку, німецькі науковці активно аналізують літературні оніми та їх переклад (Н. Birus, I. Sobanski, D. Krüger та ін.), відтворення російських онімів (U. Hirschfeld, E. Stock [5]); з іншого боку, українські науковці пропонують власні підходи до відтворення українських

онімів іншими мовами (Б. Ажнюк [1], А. Д'яков, Т. Кияк [2], А. Горняткевич [3]). Праці українських науковців лягли в основу Постанови № 55 Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею (від 27 січня 2010 р.) [4]. Проте ця Постанова передбачає транслітерацію англійською мовою і використовується лише в Україні. В інших країнах, зокрема німецькомовних, застосовують власні або міжнародні стандарти транслітерації. Поза увагою науковців залишається порівняння застосування окремих стандартів у різних сферах, зокрема у ЗМІ. Якщо проаналізувати вживання українських онімів у німецькомовних ЗМІ, можна помітити відсутність єдиних підходів до їх транслітерації. Чи можна вважати ім'я ідентифікатором певної особи, якщо в двох статтях (або в різних абзацах однієї статті) воно написано по-різному? Що спричинило відмінне написання одного й того самого імені?

Метою статті є аналіз способів відтворення українських антропонімів і топонімів у німецькомовних ЗМІ. Матеріалом дослідження стали сайти німецьких і австрійських ЗМІ: *Süddeutsche Zeitung*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, *Die Welt*, *Berliner Zeitung*, *Deutsche Welle*, *Spiegel*, *Die Presse*, *Kurier* та ін.

Виклад основного матеріалу. Оніми, що найчастіше функціонують у ЗМІ, можна розділити на три великих групи: антропоніми (імена людей), топоніми (власні назви географічних об'єктів), ергоніми (власні назви установ, організацій). Одиниці перших двох груп не лише ідентифікують об'єкт, а й співвідносять його з певною національно-мовною спільнотою, тому їх зазвичай не перекладають, зокрема в німецькомовних країнах прийнято зберігати вихідну форму імені. Проблеми виникають тоді, коли мови послуговуються різними шрифтами. Під час відтворення українських антропонімів і топонімів постають дві проблеми: правопис (транскрипція/транслітерація), вихідна мова, з якої транслітерують одиницю.

Головними труднощами, що виникають під час відтворення українських антропонімів німецькою мовою, можна назвати відтворення букв *в, г, і, ї, є, й, ж, з, ш, щ, ю, я*, буквосполучень *-ий, -ій, -ай, -ой*. Аналіз текстів ЗМІ виявив низку варіантів відтворення цих букв і буквосполучень, напр.:

в – *Viktor Juschtschenko* [24], *Wiktor Juschtschenko* [32] (*Віктор Ющенко*);

г – *Ihor Kolomojski* [26] (*Ігор Коломойський*), *Igor Kovtun* [8] (*Ігор Ковтун*), *Wladimir Groisman* [15], *Wolodymyr Hroisman* [9] (*Володимир Гройсман*);

и – *Dmytro Firtasch* [27], *Dmitro Firtasch* [21] (*Дмитро Фірташ*), *Tymoschenko* [29], *Timoschenko* [27, 20] (*Тимошенко*);

є – *Andrij Koboljew* [30] (*Андрій Коболєв*);

-ій – *Vitalij Klitschko* [27], *Vitalij Klitschko* [13] (*Віталій Кличко*);

-ий – *Ihor Kolomojski* [26], *Kolomojskij* [25] (*Ігор Коломойський*);

-ой – *Wolodymyr Hrojsman* [31], *Wolodymyr Hroisman* [9];

ж – *Ruslana Lyzhicko* [19], *Ruslana Lyschytshko* [22] (Руслана Лижичко);

я – *Julija Timoschenko* [27], *Julia Timoschenko* [20] (Юлія Тимошенко), *Jarmolenko*, *Yarmolenko* [10] (Ярмоленко).

Таку ситуацію можна пояснити тим, що в німецькомовних країнах застосовують кілька стандартів транслітерації кирилиці латиницею: міжнародний стандарт ISO 9:1995, німецький стандарт DIN 1460:1982 (розроблений на основі старої версії міжнародного стандарту ISO/R9:1968), Duden-Transkription [6; 7]. Кожен стандарт має певні особливості і відмінності від українського стандарту.

Застосування міжнародного стандарту дало би змогу однаково писати українські власні назви всіма мовами, проте цей стандарт містить цілу низку діакритичних знаків, що служать для відтворення фонетичних особливостей української мови. Діакритичні знаки наявні також у стандарті DIN 1460:1982. Цей стандарт називають також науковим стандартом і застосовують під час відтворення українських онімів у науковій літературі. Пересічний німецькомовний реципієнт, як правило, не знайомий з усією системою діакритичних знаків і не може правильно вимовити написане, тому в літературі, призначеній для широкого кола читачів, частіше застосовують транскрипцію, запропоновану словником Duden. Проте і в цьому разі постає проблема, як передавати буквосполучення **-ю**, **-я**, **-ий**, **-ію**, **-ай**, **-ою**: *Julija Timoschenko* [27], *Julia Timoschenko* [20] (Юлія Тимошенко), *Vitali Klitschko* [27], *Vitalij Klitschko* [11] (Віталій Кличко), *Kolomojski* [26], *Kolomojskij* [25] (Ігор Коломойський). В одному й тому самому тексті можна побачити відтворення **-ий** через **-ij**, а **-ий** через **-y**, **-ою** через **-oj** та **-oi**: *Wolodimir Selensky* (Володимир Зеленський), *Igor Kolomojsky* (Ігор Коломойський), *Jurij Wojko* (Юрій Бойко), *Anatolij Grizenko* (Анатолій Гриценко) [16]. Трапляються випадки відтворення **-ій** через **-iy**: *Andriy Klimentko* (Андрій Клименко) [17]. Жоден із чинних у німецькомовних країнах стандартів не передбачає відтворення

українського **-ій** через **-y**, отже, таке відтворення призведе до неправильної вимови. Аналогічний результат спричинить одночасне відтворення **-u**, **-i** через **-i**: *Anatolij Grizenko* [16], *Andriy Klimentko* [17]. Згідно з українським стандартом відтворювати слід кожну літеру: *Oleksii* (Олексій), *Nataliia* (Наталія), *Zghurskyi* (Згурський) [4]. Такий спосіб також не видається найкращим, адже німецькомовний реципієнт може сприйняти подвоєну **i** (**ii**) за подовжений голосний, що спричинить неправильну вимову. Доречнішим видається використання букви **j**: *Oleksij*, *Natalija*, *Zghurskyj*, як це передбачено системами ISO, DIN, Duden. Йотовані звуки варто передавати через поєднання **j** з відповідними голосними.

Інша причина варіювання правопису одного й того самого імені полягає в тому, що транслітерувати/транскрибувати можуть як український, так і російський варіант імені: *Wladimir Groisman* [15], *Wolodymyr Hroisman* [9], *Wolodymyr Hrojsman* [31] (Володимир Гройсман). У цьому разі керуватися слід формою у вихідній мові. Для громадян України – це українська мова.

Складніша ситуація з відтворенням топонімів, які в часи Радянського Союзу транслітерували з російського варіанту, нині правопис деяких топонімів варіюється: *Saporoschje* [18], *Saporischschja* [8], *Charkow* [28], *Charkiw* [14]. Про таку ситуацію згадували У. Гіршфельд і Е. Шток, зауважуючи, що вона суперечить політичній коректності [5, с. 335–336]. Проблема відтворення українських топонімів німецькою мовою дискутувалася в німецькомовних ЗМІ [12; 23]: агенція DPA пропонувала українізувати українські топоніми, залишивши як виняток *Kiew*, *Tschernobyl*. Ставлення до пропозиції було неоднозначним, за чотири роки ситуація змінилася мало: у текстах ЗМІ і досі можна зустріти назви, скальковані з російського варіанту.

Висновки. Підсумовуючи сказане, варто зазначити, що найприйнятнішим способом відтворення українських антропонімів іноземними мовами була би практична транскрипція,

Таблиця 1

Стандарти транслітерації українського алфавіту латиницею

	ISO 9:1995	DIN 1460/ISO R9	Duden-Transkription	Постанова 2010
В в	<i>V v</i>	<i>V v</i>	<i>W w</i>	<i>V v</i>
Г г	<i>G g</i>	<i>H h</i>	<i>H h</i>	<i>H h</i>
Г г	<i>Ġ ġ</i>	<i>G g</i>	<i>G g</i>	<i>G g</i>
Є є	<i>Ê ê</i>	<i>Je je</i>	<i>Je je</i>	<i>Ye</i> (на початку слова) <i>ie</i> (в інших позиціях)
Ж ж	<i>Ž ž</i>	<i>Ž ž</i>	<i>S(c)h s(c)h</i>	<i>Zh zh</i>
З з	<i>Z z</i>	<i>z Z</i>	<i>S s</i>	<i>Z z</i>
И и	<i>I i</i>	<i>Y y</i>	<i>Y y</i>	<i>Y y</i>
І і	<i>Ī ī</i>	<i>I i</i>	<i>I i</i>	<i>I i</i>
Ї ї	<i>Ī ī</i>	<i>Ī ī /jī/</i>	<i>Ji ji</i>	<i>Yi</i> (на початку слова) <i>i</i> (в інших позиціях)
Й ю	<i>J j</i>	<i>J j</i>	<i>Ii (Jj)</i>	<i>Y</i> (на початку слова) <i>i</i> (в інших позиціях)
Х х	<i>H h</i>	<i>Ch ch</i>	<i>Ch ch</i>	<i>Kh kh</i>
Ц ц	<i>C c</i>	<i>C c</i>	<i>Z z</i>	<i>Ts ts</i>
Ч ч	<i>Č č</i>	<i>Č č</i>	<i>Tsch tsch</i>	<i>Ch ch</i>
Ш ш	<i>Š š</i>	<i>Š š</i>	<i>Sch sch</i>	<i>Sh sh</i>
Щ щ	<i>Š š</i>	<i>Š č</i>	<i>Schtsch schtsch</i>	<i>Shch shch</i>
Ю ю	<i>Ů ů</i>	<i>Ju ju</i>	<i>Ju ju</i>	<i>Yu</i> (на початку слова) <i>iu</i> (в інших позиціях)
Я я	<i>Ā ā</i>	<i>Ja ja</i>	<i>Ja ja</i>	<i>Ya</i> (на початку слова) <i>ia</i> (в інших позиціях)
	,	,	,	

тобто відтворення їх звучання засобами орфографії мови-реципієнта. У випадку німецької мови за основу практичної транскрипції можна взяти правила транслітерації словника Duden.

Результати цього дослідження можуть бути використані у перекладі антропонімів і топонімів, а також служити базою для подальшого аналізу способів відтворення онімів у текстах різних жанрів.

Література:

1. Ажнюк Б. М. Приципи відтворення українських онімів у латиноалфавітних мовах. *Відтворення українських власних назв (антропонімів і топонімів) іноземними мовами* : міжнародна наукова конференція, Київ, 7–8 грудня 1993 р. Київ, 1995. С. 21–30.
2. Дяков А. С., Кияк Т. Р. Латинська транслітерація як складова частина українського правопису. *Відтворення українських власних назв (антропонімів і топонімів) іноземними мовами* : міжнародна наукова конференція, Київ, 7–8 грудня 1993 р. Київ, 1995. С. 30–47.
3. Горняткевич А. Транслітерація українських антропонімів і топонімів німецькою мовою. *Відтворення українських власних назв (антропонімів і топонімів) іноземними мовами* : міжнародна наукова конференція, Київ, 7–8 грудня 1993 р. Київ, 1995. С. 148–155.
4. Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею: Постанова від 27 січня 2010 р. № 55. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF> (дата звернення: 21.09.2018).
5. Hirschfeld U., Stock E. Zur Aussprachekodifikation eingedeutscher russischer Namen und Wörter. *Лингвистическая полифония* : сборник в честь юбилея профессора Р. К. Потаповой / отв. ред. член-корр. РАН В. А. Виноградов. Москва : Языки славянских культур, 2007. С. 333–345.
6. ISO 9. URL: https://de.wikipedia.org/wiki/ISO_9 (дата звернення: 21.09.2018).
7. Transliteration of Non-Roman Scripts: A collection of transliteration and transcription tables for various writing systems. URL: <http://transliteration.eki.ee/> (дата звернення: 21.09.2018).
8. Blaschke Ronny Ukraine: Fankultur im Exil. 25.05.2018. URL: <http://www.dw.com/de/ukraine-fankultur-im-exil/a-43887430> (дата звернення: 01.10.2018).
9. Flückiger Paul Blockade zwingt Kiew zum Umdenken. 09.03.2017. URL: <http://diepresse.com/home/ausland/welt/5181093/Blockade-zwingt-Kiew-zum-Umdenken?from=suche.intern.portal> (дата звернення: 09.03.2017).
10. Die Ukraine macht einen großen Schritt. 14.11.2015. URL: <http://www.faz.net/aktuell/sport/fussball-em/ukraine-gewinnt-in-em-play-offs-gegen-slowenien-13906823.html> (дата звернення: 01.10.2018).
11. Sawizki A., Ostaptschuk M. Der Weg nach Europa führt über den Maidan / Redaktion B. Johann. 03.12.2013. URL: <http://www.dw.de/der-weg-nach-europa-%C3%BCht-%C3%BCber-den-maidan/a-17268816> (дата звернення: 01.10.2018).
12. DPA wird künftig geografische Namen der Ukraine (mit wenigen Ausnahmen) nicht mehr russisch, sondern ukrainisch transkribieren. URL: <https://mobile.twitter.com/fhomburger/status/570501730552680448> (дата звернення: 01.10.2018).
13. Dudek Thomas Ring frei im ukrainischen Parlament. 28.04.2010. URL: <http://www.heise.de/tp/blogs/8/147523> (дата звернення: 01.10.2018).
14. Görtz Birgit Die dritte Chance der Ukraine. 02.04.2014. URL: <http://www.dw.com/de/die-dritte-chance-der-ukraine/a-17536404> (дата звернення: 08.10.2018).
15. Größtes Munitionslager der Ukraine steht in Flammen. 23.03.2017. URL: <http://diepresse.com/home/ausland/aussenpolitik/5188414/Groesstes-Munitionslager-der-Ukraine-steht-in-Flammen?from=suche.intern.portal>
16. Hassel Florian Dieser Schauspieler will ukrainischer Präsident werden. 04.02.2019. URL: <https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-oligarchen-praesident-1.4314803>
17. Hassel Florian Wie die Hafenstädte unter dem Krieg mit Russland leiden. 02.02.2019. URL: <https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-russland-mariupol-berdjansk-1.4309389>
18. Hofmann Frank Die Ukraine im Reformstau. 04.02.2015. URL: <http://www.dw.com/de/die-ukraine-im-reformstau/a-18233433> (дата звернення: 01.10.2018).
19. Interview with ukrainian pop-star: life has become freer and easier. 04.05.2005. URL: <http://www.spiegel.de/international/spiegel-interview-with-ukrainian-pop-star-ruslana-life-has-become-freer-and-easier-a-354616.html> (дата звернення: 01.10.2018).
20. Kahlweit Cathrin Die Reformer sind ernüchtert. 19. Oktober 2015. URL: <http://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-die-macht-der-alten-garde-1.2698647> (дата звернення: 01.10.2018).
21. Kahlweit Cathrin. Die Zeit ist abgelaufen. 3. April 2015. URL: <http://www.sueddeutsche.de/politik/ukraines-premier-die-zeit-ist-abgelaufen-1.2421700>. (дата звернення: 01.10.2018).
22. Kopelew-Preis steht im Zeichen der Ukraine-Krise. 19.04.2015. URL: <http://www.dw.com/de/kopelew-preis-steht-im-zeichen-der-ukraine-krise/a-18392187> (дата звернення: 01.10.2018).
23. Oheim Erwin Kyiv statt Kiev: Deutsche Presse-Agentur entrussifiziert die Ukraine. URL: <http://de.etc.sprache.deutsch.narkive.com/kK5RIAM7/kyiv-statt-kiew-deutsche-presse-agentur-entrussifiziert-die-ukraine> (дата звернення: 01.10.2018).
24. Schaeffer Ute Juschtschenko, der gefallene Held. 22.04.2013. URL: <http://www.dw.com/de/juschtschenko-der-gefallene-held/a-16718660> (дата звернення: 01.10.2018).
25. Sommerbauer Jutta Der schmutzige Krieg für “Neurussland”. 31.05.2014. URL: http://diepresse.com/home/politik/aussenpolitik/3814407/Der-schmutzige-Krieg-fur-Neurussland?direct=3814674&_v1_backlink=/home/politik/aussenpolitik/3814674/index.do&sel-Channel. (дата звернення: 01.10.2018).
26. Steiner E. Nur Feiglinge zahlen in der Ukraine Kredite zurück. 20.02.2017. URL: <https://www.welt.de/wirtschaft/article162226317/Nur-Feiglinge-zahlen-in-der-Ukraine-Kredite-zurueck.html> (дата звернення: 01.10.2018).
27. Trubetskoy D. Die letzte Chance des Vitali Klitschko. 15.11.2015. URL: <http://www.faz.net/aktuell/sport/sportpolitik/ex-boxer-vitali-klitschko-will-buergermeister-von-kiew-bleiben-13911104.html> (дата звернення: 01.10.2018).
28. Ukrainer demonstrieren für und gegen Russland. 10.03.2014. URL: <http://www.dw.com/de/ukrainer-demonstrieren-f%C3%BCr-und-gegen-russland/a-17484744> (дата звернення: 01.10.2018).
29. Wahlkampf in der Ukraine: teure shows ohne neue Ideen. 29.10.2009. URL: <http://www.dw.com/de/wahlkampf-in-der-ukraine-teure-shows-ohne-neue-ideen/a-4838740> (дата звернення: 01.10.2018).
30. Wetzel Daniel Ukraine warnt Deutschland vor Gas-Deal mit Russland. 05.02.2017. URL: <https://www.welt.de/wirtschaft/article161812214/Ukraine-warnt-Deutschland-vor-Gas-Deal-mit-Russland.html> (дата звернення: 01.10.2018).
31. Werkhäuser Nina Ukraine hofft auf Visafreiheit. 27.06.2016. URL: <http://www.dw.com/de/ukraine-hofft-auf-visafreiheit/a-19360414> (дата звернення: 01.10.2018).
32. Wiktor Juschtschenko: ich habe die Lage im Griff. 23.10.2008. URL: <http://www.dw.com/de/wiktor-juschtschenko-ich-habe-die-lage-im-griff/a-3734682> (дата звернення: 01.10.2018).

Любчук Н. В. Отображение украинских антропонимов и топонимов в немецкоязычных СМИ

Аннотация. В статье рассмотрены способы передачи украинских антропонимов и топонимов в немецких и австрийских СМИ. Основная функция антропонимов и топонимов состоит в индивидуальном обозначении лиц и географических объектов, следовательно, каждый оним должен соотноситься с определенным лицом или объектом независимо от языка, на котором он написан. Но в ходе анализа текстов немецкоязычных СМИ были выявлены разные варианты написания одного и того же онима. В статье были проанализированы причины различной транслитерации украинских онимов в разных немецкоязычных источниках и установлено, что, с одной стороны, они состоят в использовании разных стандартов транслитерации кириллицы латиницей: в немецкоязычных странах это международный стандарт ISO 9:1995, немецкий стандарт DIN 1460/ISO R9 и правила словаря Duden. Для передачи онимов в научной литературе применяются стандарты ISO 9:1995, DIN 1460/ISO R9, для которых характерно большое количество диакритических знаков, которые служат для передачи фонетических особенностей украинского языка и не всегда понятны обычному читателю. По этой причине в текстах СМИ буквы, которые обозначают отсутствующие в немецком языке звуки, передают по правилам транслитерации словаря Duden. Для передачи звуков, которым во всех стандартах соответствует одна буква, может быть использован любой стандарт. Следующей причиной наличия различных вариантов передачи онима является возможность транслитерации как с украинского, так и с русского языка. Выявлено также, что в отдельных случаях антропонимы поданы в английской транслитерации. Это особенно характерно для спортивных комментариев, где приведены данные турнирных таблиц, в которых имена записывают на основе паспорта. При переводе топонимов важную роль играет традиция. Было установлено, что наиболее приемлемым способом передачи украинских онимов на иностранных языках является практическая транскрипция.

Результаты этого исследования могут быть использованы при переводе антропонимов и топонимов, а также служить основой для дальнейшего анализа способов передачи онимов в текстах разных жанров.

Ключевые слова: оним, антропоним, топоним, способ перевода, транслитерация, транскрипция, стандарт.

Lyubchuk N. Transferring of Ukrainian anthroponyms and toponyms in German language mass media

Summary. The article analyzes ways of transferring Ukrainian anthroponyms and toponyms in the German and Austrian media. The main function of anthroponyms and toponyms consists in the individual designation of persons and geographical features, therefore, each onym must be associated with a certain person or a certain geographical feature, regardless of the language in which it is written. But when analyzing the texts of German-language media, different spellings of the same name were revealed. The article analyzed the reasons for the different transliteration of Ukrainian onyms in various German-language sources and determined that, on the one hand, they consist in using different standards of the Romanization of Cyrillic: in German-speaking countries these are the international standard ISO 9: 1995, German standard DIN 1460 / ISO R9 and the rules of the Duden dictionary. The standards of ISO 9: 1995, DIN 1460 / ISO R9 are used for the transfer of onyms in the scientific literature. But they are characterized by a large number of diacritical marks, which are used to convey the phonetic features of the Ukrainian language and are not always clear to the ordinary reader. For this reason, in the texts of the media letters, which denote the Ukrainian sounds absent in the German language, are transmitted according to the transliteration rules of the Duden dictionary. For the transmission of sounds that one letter corresponds to in all standards, any standard can be used. The next reason why various variants of the transfer of the name can exist is the possibility to transliterate from both Ukrainian and Russian. It was also revealed that in some cases transliteration of Ukrainian names into Latin is English-oriented. This is especially characteristic of sports commentaries, where the data of tournament tables are presented, in which names are recorded on the basis of a passport. When translating toponyms, tradition plays an important role. It was found that the most appropriate way to transfer Ukrainian onyms in foreign languages is practical transcription.

The results of this study can be used when translating anthroponyms and toponyms, as well as serve as the basis for further analysis of the ways of transferring onyms in texts of different genres.

Key words: onym, anthroponym, toponym, way of translation, transliteration, transcription, standard.